

**Orgován Katalin, az NYPSZ
új elnöke: kínai tapasztalatok,
itthonra**

3. oldal

**Integrált beszámolók:
a kkv-knak is lehetőség**

11. oldal

**Európai iparstratégia:
erősítő új intézkedések**

16. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

Orgován Katalin: Nem a kínaiak nyertek, hanem a Nyugat veszített 3

AKTUÁLIS

Londoni elemzők: erőteljes növekedés kezdődhet Közép-Európában a III. negyedévtől 7

TMT előrejelzés: Felgyorsult a technológiai fejlődés a járvány hatására 8

Mikor kérhet védeltségi igazolványt a munkáltató? 10

MGYOSZ-HÍREK

Új irányzat a vállalati beszámolásban – követelmény vagy fejlődési lehetőség? .. 11

MGYOSZ Cafe: Biden első száz napja és utána 14

EURÓPAI UNIÓ

Az EU új iparstratégiai intézkedéseket javasol 16

Eurobarométer: megmaradt a bizalom az Európai Unióban 16

Javaslat az uniós jogalkotási folyamat javítására és hatékonyabbá tételére 18

KÖNYVJELZŐ

A természet ezer arca 19

A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Kocsi Ilona, a Magyar Gyáripar szerkesztője

Átalakul a világ. A világjárvány hatására gyorsabban, drasztikusabban, mint amivel korábban számoltak.

A világjárvány gyorsítja a fejlődést

Most ugrik a majom a vízbe, azaz most fog kiderülni, tényleg új korszak kezdődik-e a gazdaságban. Londoni pénzügyi elemzők szerint például a legújabb hangulati mérőszámok arra utalnak, hogy erőteljes és tartós növekedés indulhat a közép- és kelet-európai EU-gazdaságokban az idei harmadik negyedévtől. Különösen jók a magyar kilátások, mivel az oltási program előrébb tart, mint máshol, így a nyitás, a gazdaság beindítása is előbb kezdődhet. (7. oldal) Úgy legyen!

Idáig általában a járvány negatív következményeiről esett szó. Lezárt ország-határok, becsukott boltok, veszteségbe forduló cégek, otthoni munkába kényszerült vagy éppen elbocsátott munkavállalók, elszegényedő emberek, COVID-halottak és betegek, post-COVID tünetekkel küzdő, gyógyultnak nyilvánított emberek. A világjárvány visszaszorulóban, ám a nyomok kitörölhetetlenül velünk maradnak. De van remény.

Mostanában egyre-másra jelennek meg olyan elemzések, amelyek arra mutatnak rá, hogy a pandémia hatására erősödött fel egy sor technológiai fejlesztés, és ami ennél lényegesebb, az alkalmazás is. (8. oldal) A COVID-19 nyomása alatt világszerte beindult a távorvoslás, beleértve a videohíváson történő orvosi konzultációkat. A világjárvány nem csak az ilyen vizsgálatok szabályozási korlátainak megszüntetését tette szükségessé, de segítette a fogyasztóknak, különösen a 65 éven felülieknek jobban megérteni és kihasználni a videotelefonos alkalmazások előnyeit. Vagy gondoljunk az oktatásra. Egyik napról a másikra kiderült: van tanítás a tantermek nélkül is. (Abba most ne menjünk bele, hogy e hirtelen váltás milyen felkészültségi szinten találta a magyar iskolákat, diákokat...)

Az Európai Unió már tavaly márciusban elfogadott egy iparstratégiát, leginkább azért, hogy erősítse az európai cégek versenyképességét az amerikai és kínai vállalatokkal szemben. A világjárvány rámutatott: ennél több kell, a járvány miatt speciális támogatási formák szükségesek a kkv-knak, s a belső piaci folyamatokat akadálymentesebbé kellene tenni. (16. oldal) Ez is a járvány pozitív hozadékai közé tartozik.

Ami a kínai vállalatokat illeti: Orgován Katalin, a Nyomda- és Papíripari Szövetség új elnöke közel másfél évig személyesen is megtapasztalta, joggal tart Európa a kínai cégektől. Mint mondja, „a kínai 'gőzhenger' már beindult, lendületben van. A Nyugatnak köszönhető ez a fejlődés. A nyugati cégek odavitték a know-how-t, egy csomó, fontos termék gyártását is, amivel a kínaiak sokat fejlődtek. Mélységében megismerték a nyugati technológiát, gondolkodást, elsajátították a tudást, egy idő után túl nőttek tanítómesterükön. Nem a kínaiak nyertek a Nyugattal szemben, hanem a Nyugat veszített azzal, hogy mindennél többet számított az olcsóbb munkaerő, a nagyobb profit.” (3. oldal)

Vagyis: átalakul a világ. A világjárvány hatására gyorsabban, drasztikusabban, mint amivel korábban számoltak. A fejlődés kedvező, ha felkészültünk rá. Ha nem, akkor...

ORGOVÁN KATALIN: Nem a kínaiak nyertek, hanem a Nyugat veszített

„A kínaiak sokat fejlődtek. Mélységében megismerték a nyugati fejlesztéseket, technológiát, gondolkodást, elsajátították a tudást, egy idő után túlnőttek tanítómesterükön” – fogalmazza meg kínai tapasztalatait Orgován Katalin a Nyomda- és Papíripari Szövetség (MGYOSZ-tagszervezet) áprilisban megválasztott új elnöke. A Kínában szerzett tapasztalat itthon is jól hasznosítható a cég vagy éppen a szövetség vezetésében.

A Nyomda és Papíripari Szövetség (NYPSZ) áprilisi közgyűlése Önt választotta elnökének. Már évek óta az elnökség tagja volt, ráadásul egy tagvállalat, a Pátria Nyomda vezérigazgatója, így nem okozhatott meglepetést, hogy milyen helyzetben van az ágazat. Vagy mégis?

Orgován Katalin: Meglepetést nem okozott, de nem azért, mert az elnökség tagja voltam. Ez korábbi történet. Pár éve férjemmel Kínába mentem, ezért megszakadt az elnökségi tagságom, ami visszatértem után sem változott meg. Bár a szakma fejlődik, de alig másfél évet voltam távol, ennyi idő alatt nem tud teljesen átalakulni. A nyomda- és papíriparban a legnagyobb gond az utánpótlás hiánya. A fiataloknak azért sem vonzó ez a pálya, mert még az a téves képzet él bennük, hogy ez elavult, régi gépekkel dolgozó, környezetszennyező iparág.

És nincs így?

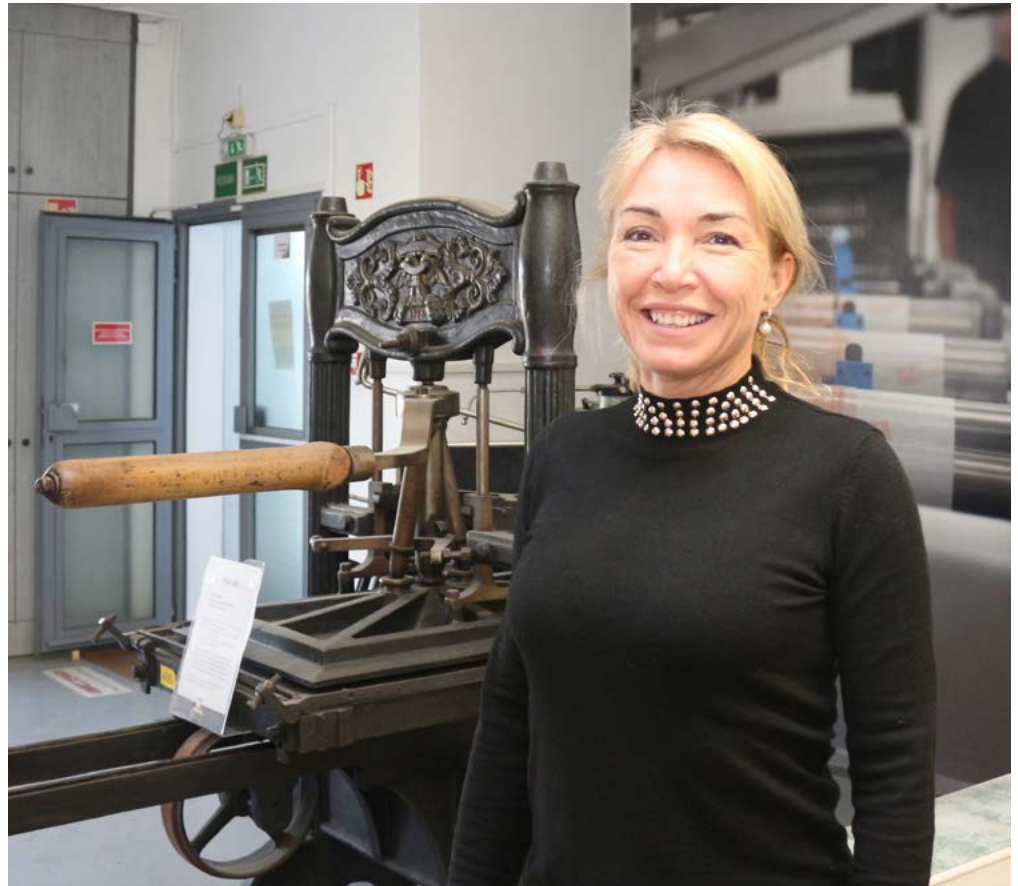
O.K.: Nincs. Előfordulnak régi gépek, de az ólomszedés már történelem. Az informatika, a robotizáció áthatja ezt a területet is, a környezetkímélő megoldások alkalmazása alapkövetelmény.

A nyomdaiparnak is vannak nyertes és vesztes területei, cégei. Leegyszerűsítve: az újságnyomtatásra szakosodók a vesztesek közé tartoznak, míg pl. csomagolóiparral foglalkozók a nyertesek közé. Ön hogyan látja az ágazat kilátásait?

O.K.: Kétségtelen, hogy az elmúlt egy évtizedben jelentősen átalakult a nyomtatott termékek piaca az online kommunikáció előretörésével. Nemcsak a napilapok váltak vesztesekké, de az átalakulás más ágazatokat is érintett. Ma már senki nem használ telefonkönyvet, a repülőjegy is átalakult egy applikációvá. Ugyanígy érezhető a reklám-

ORGOVÁN KATALIN

Nyomdamérnök, a Pátria Nyomda vezérigazgatója, a Nyomda- és Papíripari Szövetség új elnöke. Korábban éveket dolgozott értékesítési és marketing területen. Az elmúlt évtizedben először egy kisebb nyomdában volt cégvezető, majd a Műszaki Könyvkiadónál először kiadványokért, fejlesztésekért és innovációért felelős vezető, majd hét évig igazgató. Marketing, MBA és Változás és innováció management témakörben szerzett diplomát.

piac átrendeződésének hatása a kereskedelmi kiadványokra. Másfelől bizonyos szegmensekben megerősödött a nyomtatás. A legerőteljesebben kétségtelenül a csomagolóanyag gyártásban. Ugyanakkor a kezdeti „online eufória” után látszani kezd ennek sebezhetősége, bizonytalansága és nem utolsósorban értéktelensége. Talán nem véletlen, hogy a világ egyik legnagyobb kereskedője, az Amazon 2019-ben több nyomtatott könyvet adott el, mint e-bookot. Tavaly a járvány ideje alatt is megugrott a nyomtatott könyvek forgalma. A trendekből arra lehet következtetni, hogy a mindennapokban használt szolgáltatásokhoz kapcsolódó és a rövid életű tartalmú nyomtatott anyagok valóban az online térbe költöznek, de az értékkel bíró vagy a személyes biztonsággal összefüggő termékek továbbra is a Gutenberg galaxisban maradnak. Mindkettő kommunikációs formának meg kell találni a saját helyét és szerepét az életünkben. Ez a folyamat zajlik mostanában.

A már több mint egy éve tartó járvány nem törte meg ezt a trendet?

O.K.: A járvány természetesen szinte minden forgatókönyvet felülírt az üzleti életben.

Európa több országában is vizsgálják, hogy a járvány milyen módon befolyásolta/befolyásolja az ágazatot, milyen új üzleti modellek alakultak ki. Az már most látható, hogy a nyomdaipar egyre inkább egy komplex szolgáltatássá alakul át, amely nagyon sok területen támaszkodik az online lehetőségekre. Összességében korai volna „temetni” a nyomtatást, hiszen a színházak sem zártak be a mozi vagy az online streaming megjelenésével.

A papíripar a szövetség másik nagy ágazata. Itt is vegyes lehet a kép, hiszen a környezetvédelmi szempontok sok gyártót, felhasználót arra ösztönöznek, hogy takarékoskodjanak a csomagolóanyaggal, ami az ágazatban visszaesést eredményezhet. Vagy...?

O.K.: Évek óta küzdünk ezzel a kérdéssel. A világban egy jól felépített marketing sejthető a háttérben, aminek nem sok köze van a tényekhez. Csak két adat. Általában a papírt okolják az erdőpusztításokért, de ténylegesen a kivágott faanyag mindösszesen 11%-a kerül a papírgyártásba, 60% körüli részét pedig az energiaipar használja fel. Az erdőirtás oka pedig a FAO jelentése szerint termőföld és legelők kialakítása. A másik komoly téve-

dés a papírhulladék környezeti terhelése. Bizonyított tény, hogy a papír a legtöbbször újrahasznosítható alapanyag és természetesen károsítás nélkül lebomlik. Csak az elmúlt egy-két évben kezdett az érdeklődés közép-pontjába kerülni a műanyag és textil hulladék kezelhetetlen mennyisége. Az ezekről érkező aggasztó hírek fordították a gyártókat ismét a papír felé. Nem véletlen, hogy ma már itthon is szinte minden boltban papír táskában kapjuk a megvásárolt termékeket. A papír környezetbarát tulajdonságai természetesen nem jelentik azt, hogy pazarlóan kellene használni. Ahogy minden más termékénél, itt is az ésszerű fogyasztásra kell nagyobb figyelmet fordítani. Mindemellett az egész világon új üzleti-gazdasági stratégia van kialakulóban, a körforgásos gazdaság. Ez sokkal több, mint a hulladékok begyűjtése és feldolgozása. Az alapkonceptió szerint hosszú távon olyan alapanyagokat kell bevonni a gyártásba, amelyek minél tovább megtarthatók a termelési-fogyasztási körforgásban. És mivel a papír ilyen, remélhetőleg a róla kialakult kép is megváltozik.

Új elnökként mit szeretne elérni a következő években?

O.K.: A szakma – nyomda- és papíripar – társadalmi presztízsének növelését. Összességében közel 500 milliárd összbevételű az ágazat, növekedése lassú, és több problémával terhelt. Ezek egyike az évek óta tartó krónikus szakemberhiány. A másik, hogy régi klisék rontják a megítélését. Az elavult technológia, az innováció hiánya ugyanolyan hamis kép, mint az erdőpusztulás és a papírgyártás azonosítása. Főként a fiatalabb korosztály körében alakult ki, amit széleskörű és a tényeket bemutató kommunikációval tudunk megváltoztatni. Fontos rögzíteni, hogy az itthon használt technológia és géppark teljes egészében azonos a Nyugat-Európában használttal. Az informatika és az IT a nyomtatás szerves része, enélkül ma már egyetlen nyomda sem tudna dolgozni. Ami pedig az innovációt illeti: jó példa erre a csomagolóanyag-gyártás, amely a termékvédelmen és esztétikai követelményeken kívül számos más elvárásnak is megfelel. Bár a start-up cégek ebben az ágazatban még kevésbé elterjedtek, de ezen a területen is megjelentek. A valóság és az elképzelések közötti differenciára jó példa, hogy az egyik pályaválasztási kiállításra vittünk egy VR szemüveget, amivel az egyik budapesti nyomdát „járhatták” be a látogatók. A gyerekek szinte nem hittek a szemüknek, mert pont úgy nézett ki, mint egy

IT labor, nem pedig mint egy elavult gyár. Az egyik legfontosabb célunk, hogy minél szélesebb körben mutassuk be a valóságot.

Ön a Pátria Nyomda vezérigazgatójaként is átélheti, mennyire átalakul ez az iparág. A cég fő profilja a nyomtatványgyártás. Ezt a területet erőteljesen sújthatja, hogy egyre több hivatalos irat elektronikus formában is használható, vagyis papírmentes megoldások terjedése komoly bevételkiesést okozhat a vállalatnak...

O.K.: Igaz, bár most a pandémia idején mégsem ez okozta a legfőbb gondot. A vállalat jelentős bevételi forrása a papír- és írószerek-kereskedelem is. A járvány idején ez jelentősen visszaesett. 2020 kivételesen rossz év volt. Ezért most nem is ezt, hanem 2019-et vesszük alapul. Január-februárban ehhez képest még volt 10 százalékos elmaradásunk, talán most már helyreáll a rend, azaz az otthoni munkából visszatérnek az irodákba a dolgozók, és több írószert, papírt fognak rendelni. A vállalatnál egyébként már 5 éve elkezdődött egy profilváltás, s a nyomtatványok mellett egyre nagyobb arányt képvisel termelésünkben a címkék, fóliák, csomagolóanyagok gyártása. Átszervezéssel, a munkafolyamatok racionalizálásával, a logisztikai folyamatok rendezésével, a hatékonyság erőteljesebb érvényesítésével viszonylag jól kezeltük a járvány időszakát.

Az MGYOSZ egy komplex reformot dolgozott ki, amely teljesen új alapokra helyezné a szakmunkás-képzést. Önöknek vannak terveik az utánpótlás megoldására?

O.K.: Itt nagyon sok a tennivaló. Éppen a fejlődő technológia, az új kihívások miatt van szükség egy magasan képzett szakembergárdára. Az látható, hogy a feladat specifikumai és sokrétűsége miatt mindenképpen ki kell vennünk a részünket a képzési feladatokból. Ténylegesen a munka már 5 évvel ezelőtt megkezdődött. Fontos, hogy egyre több fiatal számára vonzóvá tegyük a szakmát, de foglalkoznunk kell az ágazat szakmai igényeinek és a képzés minőségének összehangolásával és nem utolsósorban a gyakorlati képzés kiterjesztésével. Úgy tűnik, hogy a szabályozási alapok már rendelkezésre állnak, a gyakorlati teendőket illetően azonban még sok a feladat. Ebben nagyon számítunk az MGYOSZ segítségére.

A NYPSZ a legnagyobb munkaadói szervezetnek, az MGYOSZ-nak a tagszervezete. Tagként mit várnak egy ilyen szövetségtől?

A SZÖVETSÉG

A Nyomda és Papíripari Szövetség (NYPSZ) 1991-ben jött létre, azóta meghatározó szervezete a magyar nyomda- és papíriparnak. Európában egyedülálló módon nemcsak nyomdák, de papírgyárak és a legnagyobb nyomdaipari beszállítók is csatlakoztak e szervezethez. Az NYPSZ 1991. óta tagja az INTERGRAF-nak, a nemzetközi nyomdaszervezetnek, melynek révén közvetlenül is bekapcsolódik az európai szakmai vérkeringésbe.

„Meglepődtem azon, hogy milyen rugalmasak a kínai emberek. Ha valami nem megy, nem akarják legyőzni a legyőzhetetlen akadályokat, hanem gyorsan váltanak, új úton próbálkoznak... Ott alapelv, hogy – képletesen szólva – arra mennek, amerre az ajtók nyílnak, ahol gyorsabban tudnak eredményt elérni...”

O.K.: A gazdasági érdekek képviselője és védelme, a megbízható információ-áramlás biztosítása minden munkáltatói szervezet alapfeladata. Az eddigi tapasztalataink szerint ezt a feladatot sokkal könnyebben megoldhatjuk, ha több, azonos érdekű szervezettel összehangoljuk a munkákat. Az MGYSZ érdekérvényesítő képessége erős, szeretnénk továbbra is támaszkodni erre. Fontos elvárásunk, hogy a nyomda- és papíripar érdekei artikuláltnak is megjelenjenek az MGYSZ tevékenységében.

Ön több mint egy évet Kínában is dolgozott. Kína ma az Európai Unió és az USA legnagyobb „mumusa”, nem múlt el a kereskedelmi háború veszélye sem. Milyennek látta belülről, egy Kínában dolgozó multi cégből a kínaiak nemzetközi térhódítását, az üzleti morált, a szellemi tulajdon tiszteletét?

O.K.: Csak 3 hónapot dolgoztam, bár többet terveztem, de visszahívtak a Pátria élére. Mivel Japán vállalatnál – a Canonnál – dolgoztam, így ott inkább a japán munkakultúrát ismertem meg. Ám módomban volt arra, hogy egy évig tanulmányozzam az országot, több ottani nyomdába is eljutottam, sok barátot szereztem, így tudom, miként gondolkodnak a kínai emberek. Büszkéek országukra, elismerik a kiemelkedő teljesítményt, tisztelik kormányukat. Szerintem már a szellemi tulajdonhoz kötődő jogokat is inkább tisz-

teletben tartják, mert úgy vélik, nem szükséges „lekoppintani” termelési technológiákat, már ők is mindent elő tudnak állítani. Sokszor jobban, olcsóbban, mint a nyugati vállalatok.

Félni kell a kínaiak világgazdasági „gőzhengerétől”?

O.K.: Csak személyes véleményemet mondhatom, hiszen alapos vizsgálatot nem végeztem ez ügyben. Ez a kínai „gőzhenger” már beindult, lendületben van. A Nyugatnak köszönhető ez a fejlődés. A nyugati cégek odavitték a know-how-t, egy csomó, fontos termék gyártását is, amivel a kínaiak sokat fejlődtek. Mélységében megismerték a nyugati fejlesztéseket, technológiát, gondolkodást, elsajátították a tudást, egy idő után túlnőttek tanítómesterükön. Nem a kínaiak nyertek a Nyugattal szemben, hanem a Nyugat veszített azzal, hogy mindenél többet számított az olcsóbb munkakerő, a nagyobb profit. A kínaiak most már magabiztosak, öntudatosak, a bizonyítási vágy magas technológiai szintre vitte őket. Számomra megdöbbentő tapasztalat volt, hogy még az egyszerű kínai ember is milyen tájékozott arról például, hogy Kínának Görögországban hol vannak kikötői, hol vettek meg kínai cégek újabb vállalatokat. Tudják, merre megy a modern selyemút, s hogy ez milyen jó lesz majd a kínai gazdaságnak. Az emberek bíznak kormányukban, s örülnek az ország sikereinek, mert úgy gondolják, ettől nekik is sokkal jobb lesz.

Milyen általánosítható tapasztalattal járt a kínai út, ami cégvezetőként, egy szövetség elnökeként hasznosítható?

O.K.: Meglepődtem azon, hogy milyen rugalmasak a kínai emberek. Ha valami nem megy, nem akarják legyőzni a legyőzhetetlen akadályokat, hanem gyorsan váltanak, új úton próbálkoznak. Mi, Európában sokat rágódunk a megoldhatatlan, vagy nehezen megoldható feladatokon, nehezen látjuk be, ha valami nem megy, ha valamit el kell engedni. Ott alapelv, hogy – képletesen szólva – arra mennek, amerre az ajtók nyílnak, ahol gyorsabban tudnak eredményt elérni. Az is fontos tapasztalat – és hasznosítható itthon is –, hogy Kínában a közösség az első, és csak utána jön a magánérdek. Európában ez fordítva van, ami sokszor akadályozza a fejlődést. Mi a Pátriánál is próbáljuk meghonosítani, hogy a Pátria van az első helyen, és csak utána jön az egyén. Ezzel átalakulhat az egész vállalat cégkultúrája.

Londoni elemzők: erőteljes növekedés kezdődhet Közép-Európában a III. negyedévtől

Londoni pénzügyi elemzők szerint a legújabb hangulati mérőszámok arra vallanak, hogy erőteljes és tartós növekedés kezdődhet a közép- és kelet-európai EU-gazdaságokban az idei harmadik negyedévtől. Úgy látják, a magyar gazdaság kilábalása várhatóan előbb indul, mint a többi közép-európai EU-gazdaságé, mivel a magyarországi oltási program is előbbre tart, mint a térség többi országában és a korlátozások feloldása is megkezdődött.

Az egyik legnagyobb londoni székhelyű globális pénzügyi-gazdasági elemzőház, a Capital Economics tanulmányában közölte: az általa Közép- és Kelet-Európára kidolgozott, GDP-súlyozással számolt gazdasági hangulatindeks (Economic Sentiment Indicator, ESI) soha nem emelkedett egyetlen hónap alatt olyan mértékben, mint áprilisban. A cég Magyarországra, Csehországra, Szlovákiára, Lengyelországra, Horvátországra, Romániára, Bulgáriára és a balti köztársaságokra kiszámított – az Európai Bizottság havi adataiból levezetett – ESI-indexe a márciusban kalkulált 89,7-ről áprilisban 100,5-re nőtt. Ugyanakkor ez még mindig elmarad a tavaly februárban – a koronavírus-járvány elhatalmasodása előtti utolsó teljes hónapban – mért szinttől, amely 102,1 volt. Ezzel együtt is azonban a Capital Economics ESI-indexe a vizsgált országok mindegyikében idei csúcsán jár, és az egyes szektorok szintjére lebontva is széleskörű emelkedést mutat.

A cég londoni elemzői szerint a közép- és kelet-európai EU-gazdaságok feldolgozószektorának ESI-jelzőszáma több mint két éve nem mért csúcsra emelkedett, és a gyáripari szektor szereplőinek bizalmi indexét a jelek szerint eddig az sem törte meg, hogy a globálissá szélesedett félvezetőhiány fennakadásokat okoz a térség járműgyártásában. Jóllehet a koronavírus-járvány megfékezését célzó intézkedések szigorú április jelentős részében még nem enyhült, a ré-

gió szolgáltatási és kiskereskedelmi ágazatainak hangulati indexe azonban az összes vizsgált országban már erőteljes emelkedésnek indult – áll a Capital Economics tanulmányában, melyet az MTI ismertetett.

A ház londoni elemzői közölték: várakozásuk az, hogy a térség gazdaságainak hangulati indexe tovább erősödik, különösen a szolgáltatási szektorban. Az elmúlt egy hónapban ugyanis folyamatosan csökken a naponta újonnan kiszűrt koronavírus-fertőzések száma, az oltási programok egyre lendületesebben haladnak ezekben az országokban, és a helyi hatóságok most már hozzákezdtek a korlátozások enyhítéséhez – áll a Capital Economics elemzésében.

A londoni elemzők szerint lehetséges, hogy a térség gazdaságainak fellendülése a mostani negyedévben még nehézkes ütemben gyorsul, mivel a járvány hatásai még érződnek, de a legnagyobb gazdasági károkat okozó korlátozásokat valószínűsíthetően a következő néhány hónapban feloldják, és ez megteremti a lehetőséget arra, hogy a harmadik negyedévtől erőteljes, tartós kilábalás kezdődjön a közép- és kelet-európai EU-gazdaságokban.

A cég jelenleg érvényes új előrejelzése szerint a magyar gazdaság kilábalása várhatóan előbb indul, mint a többi közép-európai EU-gazdaságé, mivel a magyarországi oltási program is előbbre tart, mint a térség többi országában és a korlátozások feloldása is megkezdődött már.

EZ AZ IDEI CSÚCS

A Capital Economics Magyarországra, Csehországra, Szlovákiára, Lengyelországra, Horvátországra, Romániára, Bulgáriára és a balti köztársaságokra kiszámított ESI-indexe a márciusban kalkulált 89,7-ről áprilisban 100,5-re nőtt. Ez az idei csúcs, de még elmarad a tavaly februártól – a koronavírus-járvány elhatalmasodása előtti utolsó teljes hónap – mért szinttől, amely 102,1 volt.

A Capital Economics a magyar gazdaságban az idei év egészére 4 százalékos, 2022-ben 6 százalékos GDP-növekedést valószínűsít. Az elemzőműhely számításai szerint ugyanakkor a magyar hazai össztermék értéke 2022 végén még így is 2 százalékkal elmarad a koronavírus-járvány előtti szintektől. A cég – most első ízben – 2023-ra is adott prognózist: várakozása szerint abban az évben 4,5 százalékkal növekedhet a magyar gazdaság teljesítménye. Ezek az előrejelzések valamivel derülátóbbak a szélesebb lon-

doni elemzői konszenzusnál.

A Fitch Ratings nemzetközi hitelminősítő Londonban bemutatott legutóbbi országelemzésében azt valószínűsítette, hogy a magyar hazai össztermék az idén 3,2 százalékkal, jövőre 5,6 százalékkal növekszik reálértéken.

Egy másik globális hitelminősítő, a Moody's Investors Service a magyar gazdaságról összeállított idei éves országjelentésében 2021-re 3 százalékos, 2022-re 5,1 százalékos növekedést jósolt – ismerteti az adatokat az MTI.

TMT előrejelzés: Felgyorsult a technológiai fejlődés a járvány hatására

Megjelent a Deloitte Global technológia, média és telekommunikációs (TMT) szektorra vonatkozó TMT Előrejelzések című jelentése, amely bemutatja a szektorban domináló trendek globális hatását vállalkozásokra és a fogyasztókra. A jelentés emellett rávilágít arra is, hogy sok trend a globális járvány gazdasági és társadalmi hatásai miatt erősödött meg, egyre nagyobb növekedést eredményezve a videó, virtuális és felhőalapú technológiák terén, valamint egyes médiaszegmensekben, például a sportban.

ORVOSI VIZSGÁLATOK VIDEÓN

A COVID-19 hatása révén világszerte beindult a távorvoslás, beleértve a videohíváson történő orvosi konzultációkat. A világjárvány nem csak az ilyen vizsgálatok szabályozási korlátainak megszüntetését tette szükségessé, de segítette a fogyasztóknak, különösen a 65 éven felülieknek jobban megérteni és kihasználni a videotelefonos alkalmazások előnyeit.

A TMT Előrejelzések jelentés azt mutatja be, hogy a kezdeti hezitálást követően mennyi fogyasztó (és orvos) volt hajlandó áttérni a virtuális látogatásokra, például videokonzultációra. A Deloitte Global előrejelzése szerint az orvosnál tett virtuális látogatások aránya 2021-ben világszerte 5%-kal fog emelkedni, a 2019-ben becsült

1%-hoz képest. Még ez az egyszámjegyű növekedés is jelentős: csak 2019-ben a 36 OECD országban 8,5 milliárd orvosi látogatás történt, körülbelül 500 milliárd USD értékben.

AZ OKTATÁS ÉS AZ IPAR A VIRTUÁLIS VALÓSÁGOT VÁLASZTJA

Ahogy ipari és oktatási célokra egyre népszerűbbé válnak a virtuális, immerzív (egyre nagyobb élmény nyújtó) technológiák, úgy a VR-szemüvegek piaca is egyre növekszik. A Deloitte Global szerint az ipari és oktatási célú virtuális, kiterjesztett és kevert valóságokat (összességében XR vagy digitális valóság) megjelenítő headsetek értékesítéséből származó árbevétel 2021-ben a 2019-es szint

100%-ával fog nőni, főként a vállalkozások és oktatási intézmények vásárlásainak eredményeként.

Egyes piacokon már felgyorsult a keresletnövekedés az ilyen headsetek iránt, mivel a COVID-19 miatt a tanárok és a diákok nem személyesen, hanem virtuálisan találkoznak. Mivel a világjárvány jobban megmutatja az értéküket, a digitális valóság-headsetek a járvány végét követően is teret nyernek majd a további előnyeik, például az alacsonyabb költségek, a nagyobb biztonság és a jobb tanulási minőség miatt.

NÖVEKEDÉS A FELHŐALAPÚ SZOLGÁLTATÁSOKBAN

Egyes statisztikák szerint a felhőalapú szolgáltatások piaca 2020-ban még a 2019-esnél is gyorsabban növekedett. A nagyobb kereslet a COVID-19-nek, a lezárásoknak, és a „bárhonnan dolgozhatós” elvét követő üzleti környezetnek köszönhető. A Deloitte Global azt jósolja, hogy a bevételnövekedés a 2021-től 2025-ig tartó időszakban is 30% fölött lesz, mivel a vállalkozások a felhőre töltik át/feladataikat, hogy spóroljanak, agilisebbá váljanak, és ösztönözzék az innovációt.

Mivel a járvány hatására egyre több vállalkozás fordul a felhőalapú megoldások felé, a piacot várhatóan minden eddiginél erősebbé teszi a pandémia. A felhőszolgáltatóknak és az ökoszisztéma más szereplőinek szintén lehetősége nyílik majd kihasználni a megnövekedett használatot, míg a felhőalapú technológiák felhasználói felfedezhetik, hogyan hozhat létre újabb értéket a felhőszolgáltatás. A közeljövőben a felhőalapú technológiák valamennyi vállalkozás számára domináns megoldássá válhatnak.

A NŐI SPORT ÉS A TECHNOLÓGIA ÁTALAKÍTTJA A PIACOT

Bár a sportesemények száma csökkent 2020-ban, nem úgy a növekedési potenciál. A Deloitte Global előrejelzése szerint a sporttechnológiában két fő trend továbbra is felívelőben lesz: a női sportok által termelt bevétel növekedése, illetve a valós idejű adatok felhasználásának meghatározó szerepe a sportolók teljesítményének növelése érdekében.

A női sportok piaca jó úton halad afelé, hogy a következő években elérje az egymilliárd dollárt. Az elmúlt évtized során számos alkalommal bebizonyosodott, hogy ez az ágazat jelentős televíziós nézettséget generál, potenciált biztosít a szponzorok számára, és rajongókat vonz. Mivel a COVID-19 a társadalom számos aspektusának újraértelmezését hozta magával, a Deloitte Global arra számít, hogy a női sportokat is új módon fogják megítélni, szponzorálni, és hirdetni.

Egy másik folyamatban lévő változás a sportolók adatainak összegyűjtésével és elemzésével kapcsolatos. Mivel ezek az adatok egyre inkább valós idejűek, ma már a testen belüli és kívüli mutatókat is lehetséges mérni, ezáltal többszáz új paramétert hozva létre, amelyeket a döntéshozatal során figyelembe tudunk venni –lényegében egy digitális sportolót létrehozva. Mivel a hiperszám-szerűsített sportoló fogalma nagy potenciált rejt magában, a Deloitte Global azt jósolja, hogy 2021 végére számos sportliga hoz létre a játékosok adatainak gyűjtésével, használatával, illetve értékesítésével kapcsolatos új, formális eljárásrendet.

NÖVEKSZIK AZ INTELLIGENT EDGE PIAC

Az „intelligent edge” – a korszerű vezeték nélküli kapcsolatok, a kompakt számítási kapacitás, és az adatot használó és létrehozó eszközökhöz közel elhelyezkedő mesterséges intelligencia – már a bolygó legnagyobb technológiai és kommunikációs vállalatait foglalkoztatja. A Deloitte Global szerint 2021-ben az intelligent edge globális piaca eléri a 12 milliárd dollárt, illetve továbbra is 35% körüli marad az éves növekedési ráta. Ezt elsősorban a telekommunikációs vállalatok és azok bővülő 5G hálózatai, valamint a hyperscale felhőszolgáltatók generálják. Ezek a rendkívül tökeigényes úttörő piacvezetők megkönnyíthetik a különböző iparágakban működő vállalkozásoknak az intelligent edge elérését.

TOVÁBBI LÉNYEGES TECHNOLÓGIAI VÁLTOZÁSOK

- Elindul a 8K hullám: A 8K televíziókból származó árbevétel 2021-ben elérheti az 5 milliárd USD-t, míg a 8K tartalom előállításához szükséges eszközök és szolgáltatások további többszáz millió dollárt hoznak majd.
- Az 5G mítosz eloszlata: Az 5G-re vonatkozó egészségügyi kockázatok nem megalapozottak. A Deloitte Global nagyon valószínűtlennek tartja, hogy 2021-ben az 5G mobilhálózatokból és 5G telefonokból származó sugárzás akár egyetlen személy egészségére is bármilyen hatással lenne. Ha azonban hatékonyan kívánjuk eloszlatni az 5G-vel kapcsolatos tévhiteteket, akkor az ismeretterjesztésnek vonzónak, következetesnek és meggyőzőnek kell lennie, és mielőbb el kell kezdeni a tájékoztatást.
- Az új generációs RAN elterjedése: A nyílt és virtuális RAN-ok lehetőséget adnak a mobil-távközlési szolgáltatóknak (MNO-knak), hogy csökkentsék a költségeket és növeljék a platformok közötti szabad választási lehetőséget az 5G-re történő átállás során.

FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK

- A felhő szolgáltatásokra költött globális összeg 7x gyorsabban növekszik majd, mint a teljes információs technológiára költött összeg
- A VR-szemüvegekre költött összeg 100%-kal meghaladja a 2019-es szintet
- Az ún. „intelligent edge computing” globális piaca 12 milliárd dollárra nő
- Fokozódott a kockázati befektetői érdeklődés a sporttechnológia területén, több mint 3.000 globális ügylettel és több mint 5 éves finanszírozási körökkel

Mikor kérhet védettségi igazolványt a munkáltató?

Az átoltottság növekedésével és a szolgáltatások újraindításával felmerül a kérdés, hogy a munkáltatók kérhetik-e a védettség igazolását. Lehet-e a védettség foglalkoztatási feltétel? Jogszerű-e a védettséggel rendelkezők és nem rendelkezők megkülönböztetése? A Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda PwC Legal szakértő jogászai összefoglalták a legfőbb tudnivalókat.

A munkáltatók továbbra sem kötelezhetik oltás felvételére dolgozóikat. Az a körülmény tehát, hogy a munkavállaló beoltja-e magát vagy sem, továbbra is a munkavállaló döntésén alapul. Annak nincs akadálya, hogy a munkáltatók az oltás felvétele és utóhatásainak kipihenése céljából extra szabadnap kiadásával ösztönözzék a munkavállalókat az oltás felvételére, azonban a munkáltató önmagában ennek elmaradása miatt hátrányos jogkövetkezményt nem alkalmazhat – mondja dr. Szűcs László, a Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda PwC Legal szakértő ügyvédje.

MÁR MOST IS ÉRDEKLŐDNEK A MUNKÁLTATÓK

A munkavállalói védettségi igazolványáról már most sok munkáltató érdeklődne. A védettség munkahelyi nyilvántartásának azonban speciális feltételei vannak.

A munkáltató csak olyan adatot kérhet munkavállalójától, amely – többek között – a munkaviszony létesítése vagy teljesítése szempontjából lényeges. Hogy mi minősül lényeges adatnak, azt már nem határozza meg a jogszabály. Egyértelmű viszont, hogy a kérdés eldöntéséhez vizsgálni kell a munkavállaló által ellátott feladatokat, illetve a munkavállaló munkakörnyezetét. Támponatot nyújthat az adatvédelmi hatóság (NAIH) április elején megjelent ajánlása, amely kimondja, hogy a munkáltató jogszerűen kérdezhet rá a védettségre akkor, ha ehhez munkajogi, munkavédelmi, munkaszervezési célokat (érdekeket) tud igazolni.

Mindebből az is következik, hogy a munkáltatók csak meghatározott célok érdekében és nem általánosságban érdeklődhetnek a védettség meglétéről. A munkáltatók erről akkor kérdezhetnek, ha a munkaköri feladatokhoz, munkakörnyezethez kapcsolódó kockázatok ezt indokolják. Ez leginkább egészségügyi

szakkérdés, ezért célszerű felülvizsgálni a védettségi igazolvánnyal rendelkezők és nem rendelkezők kitétségét, lehetőség szerint az üzemorvosok bevonásával. Mérlegelni kell továbbá azt, hogy milyen intézkedéseket kell fenntartani vagy bevezetni ahhoz, hogy a fertőzés kockázatát alacsony szinten tartsák.

Nagymértékű személyes interakciót igénylő munkakörök esetén (azaz például olyan esetekben, ha partnerekkel, vendégekkel, betegekkel kell találkozni a munkavégzés során) elképzelhető, hogy a védettség hiánya jelentősen akadályozni fogja a munkavállaló foglalkoztatását eredeti munkakörében. Ilyen esetben mérlegelni kell a védettség hiányából adódó fertőzésveszély kockázatát, a lehetséges védő intézkedésekkel járó terheket, költségeket, esetleg egyes munkafeladatok elhagyását vagy átcsoportosítást más munkavállalók részére és ennek alapján kell döntenie a védettségi igazolvánnyal nem rendelkező munkavállaló foglalkoztatásának feltételeiről.

ELŐÍRHATÓ TÖBBLETKÖVETELMÉNYKÉNT AZ IGAZOLVÁNY MEGLÉTÉ

Ahogy a jogszabályok már most is többletjogokat biztosítanak a védettségi igazolvánnyal rendelkezők számára, úgy a szolgáltatást ellátó munkáltató szerződő partnerei is előírhatják többletkövetelményként a közeljövőben, hogy csak védettségi igazolvánnyal rendelkező személyeket fogadjanak telephelyükön. Nyáron a diákok tömeges foglalkoztatása – munkahelyeken, boltokban, üzemekben – a megrendelők részéről szintén indokolhatja, hogy elsősorban olyan fiatalokat keresenek, akik már védettségi igazolvánnyal rendelkeznek, mert így tudják leghatékonyabban védeni saját munkavállalóikat, illetve ügyfeleiket.

NEM SÉRÜLHET AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD, ÁM AZ ELTÉRŐ MUNKÁLTATÓI INTÉZKEDÉSEK MEGENGEDETTEK

„A védettségi igazolvány kapcsán továbbra is a legfogósabb kérdéskör az egyenlő bánásmód szabályainak való megfelelés. Előfordulhat például, hogy a munkáltató a védettségi igazolvánnyal nem rendelkezők

A VÉGSŐ ESZKÖZ

A munkaviszony megszüntetését, mint végső eszközt csak akkor lehet jogszerűen alkalmazni, ha a munkáltató mindent elkövetett, hogy észszerű munkaszervezési vagy munkavédelmi intézkedésekkel a munkaviszony fennmaradjon, de ennek ellenére a védettség hiánya egyértelműen akadálya a munkaviszony fenntartásának.

számára a közösségi, szociális helyiségek használata során továbbra is létszámkorlátozást alkalmaz, vagy rendszeres tesztelést ír elő számukra, ugyanakkor a védettségi igazolvánnyal rendelkező munkavállalók esetén ezek a korlátozások már nem indokoltak” – magyarázza dr. Zsédely Márta, a Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda PwC Legal szakértő ügyvédje. Ilyen esetekben mindaddig nem beszélhetünk az egyenlő bánásmód sérelméről, amíg a munkáltató bizonyítani tudja, hogy valamely intézkedésnek objektív, észszerű indoka van, illetve éppen az eltérő bánásmód biztosítja a védettségi igazolvánnyal nem rendelkező munkahelyi egészségét. Fontos megérteni, hogy a jelenlegi járványhelyzetben egy munkahelyi környezetben az eltérő munkáltatói intézkedések megengedettek, főként, ha ezek a vállalat közegészségügyi érdekeit szolgálják és megfelelően arányosak.

Új irányzat a vállalati beszámolásban

– követelmény vagy fejlődési lehetőség?

A vállalati teljesítmény nem mérhető csak a pénzügyi adatok alapján. Ezek fontosak, de a teljes képhez kellenek egyéb, nem-pénzügyi és fenntarthatósági információk is, melyeket az ún. integrált beszámolók tartalmaznak. Ezeket idáig a nagyobb cégektől várták el a befektetők. A nemzetközi szabályozói és befektetői trendekre építve a Budapesti Gazdasági Egyetem (BGE) elindította az Integrált beszámolás a kkv-k átláthatóságáért (INTEREST) projektet. Ezzel a kisebb vállalkozások is megismerhetik, milyen lehetőséget rejt számukra is az integrált beszámolók készítése. E programban a BGE egyik partnere az MGYOSZ.

Az üzleti folyamatok de-materializálódása, az a hihetetlen sebesség, ahogy a piaci verseny dinamikája és az ügyfelek preferenciái változnak, valamint az egyre növekvő számú és jelentőségű kereskedelmi és nem kereskedelmi érdekelt féllel fennálló kapcsolatok azt sugallják, hogy a hagyományos pénzügyi kimutatások egyre kevésbé relevánsak a jelenlegi helyzet felmérésében, és egy cég jövőbeli kilátásainak megítélésben. A pénzügyi adatok önmagukban már nem elegendők, mert nem mutatják azokat a mostanában megjelenő értékeket, mint például egy elkötelezett munkavállalói csoport értéke, a termékek vagy folyamatok szén-dioxid-kibocsátásának csökkentésére alkalmas technológiai innovációk jelentősége, a szállítókkal és az ügyfelekkel való hosszú távú együttműködési megállapodások létezése és értéke, stb.

A PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁS KORLATAIN TÚL

Jellegükénél fogva a hagyományos pénzügyi beszámolók időben visszafelé néznek, és a vágyon, az eszközök és kötelezettségek meghatározására összpontosítanak, amely csak egyik tényezője a versenyelőny tényleges mozgatórugóinak. Nemcsak a külső érdekelteknek, ha-

nem a belső döntéshozóknak is szélesebb, diverzifikáltabb információra van szükségük. Más szavakkal, a vállalati teljesítmény nem mérhető csak a pénzügyi adatok alapján: a nyilvánosságra hozatal nyilvánvalóan a legfontosabb, de tartalmaznia kell egyéb nem-pénzügyi és fenntarthatósági információkat is, mivel ezek egyre inkább hozzájárulnak a vállalati és társadalmi szintű értékteremtéshez.

A jelenlegi befektetői és közgazdasági nézet szerint a vállalat-társadalom-környezet hármasa nem különállóan létezik, nem metszeteket alkotnak, hanem egymásban létezőek. A környezet a legnagyobb halmaz, mivel determinálja a társadalom és a vállalat létezését, annak körülményeit. Ezen környezeti halmazon belül helyezkedik el a társadalom és ennek szerves elemei az egyes vállalatok. Nem egyszerű együttműködés ez, hanem szimbiózis.

A nem pénzügyi információk publikálása, fenntarthatósági vagy ún. integrált jelentések formájában jelentős lehetőségeket kínál a versenyelőny megerősítésére és a hosszú távú érték létrehozására. Ezek elkészítése során az eddigi jól bevált sablonok újragondolása és újratervezése szükséges, megkövetelve az átfogó párbeszédet a különböző vállalati funkciók, részlegek (beszerzés, gyártás, értékesítés, HR,

Madarasiné dr. Szirmai Andrea, egyetemi docens, könyvvizsgáló az INTEREST project szakmai vezetője

A PROJEKT SZÁMA ÉS CÍME:

ERASMUS+ Stratégiai Partnerség

2019-1-HU01-KA202-060911

INTEREST
– INTEgrated REporting
for SMEs Transparency

pénzügy, stb.) között. Egy ilyen párbeszéd növeli annak tudatosságát, hogy az egység döntései hogyan hatnak más egységekre, ezáltal hatékonyabb együttműködést és elszámoltathatóságot vált ki. Ezekben az új típusú integrált beszámolóknak, fenntarthatósági jelentésekben rejlő holisztikus perspektívának köszönhetően a vezetők többdimenziós megértést kapnak a vállalati teljesítményről, amely segít kiaknázni a lehetőségeket és kezelni a piaci és a nem piaci környezetből eredő kockázatokat. Végül, de nem utolsó sorban ezek révén a befektetők és más érdekeltek jobban megismerhetik nemcsak a múltbeli teljesítményt, hanem azt is, hogy miként lehet a vállalat rendelkezésére álló eszközöket a jövőben hatékonyabban felhasználni az értékteremtéshez.

SZABÁLYOZÓI TÖREKVÉSEK AZ INTEGRÁLT BESZÁMOLÁS ÉS FENNTARTHATÓSÁGI JELENTÉSEK IRÁNYÁBA

Az úgynevezett „nem pénzügyi beszámolási irányelv” (NFRD), amelyet a magyar jogszabályok 2016-ban vezettek be a számvitelről szóló 2000. C. törvény 95 / C. bekezdésének módosításával, megköveteli a „közérdekű” szervezetek részéről – mint például a nagy bankok, biztosító társaságok és a tőzsdén jegyzett vállalatok – nem pénzügyi jelentések publikálását. Évente közzé kell tenniük a munkatársaikra, a környező közösségre, a természeti környezetre, az emberi jogokra és a korrupció elleni küzdelemre vonatkozó információkat.

Az érintett érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően 2021 áprilisában az „Európai Zöld Ügylet” keretében a Bizottság bejelentette az új javasolt „Vállalati fenntarthatósági jelentési irányelvet” (CSRD). Az irányelvjavaslat kiterjeszti a nem-pénzügyi jelentéstételi kötelezettségek hatálya alá tartozó társaságok körét valamilyen nagy és tőzsdén jegyzett társaságra, és homogén jelentési szabványok elfogadását tervezi Európában a nem pénzügyi adatok összehasonlíthatóságának biztosítása érdekében a vállalatok, az iparágak és az országok között. A mai 11 000-hez képest mintegy 50 000 vállalatnak kellene beszámolnia a fenntarthatóságról a CSRD szerint.

Ugyanakkor a Fenntartható Pénzügyi Taxonómiairól szóló rendelet meghatározza az EU egészére kiterjedő osztályozási rendszert, amely szerint a befektetők és a vállalkozások felmérhetik, hogy bizonyos gazdasági tevékenységek „fenntarthatók-e”. Ennek célja, hogy a pénzügyi szektorból a beruházási tőkék az olyan vállalatok felé irányuljanak, amelyek elkötelezettek fenntartható tevékenységekre és működésre. Ez azt a végső célt szolgálja, hogy az EU 2050-re szén-dioxid-semlegesé válási tervét megvalósíthassa.

Ezek az újítások nem érintik közvetlenül a kkv-kat – kivéve a szabályozott piacon jegyzett értékpapírokkal rendelkezőket –, de közvetetten is hatással lehetnek rájuk, mivel a nagyvállalatoknak, amelyeknek meg kell adniuk, hogy az ellátási láncuk hogyan befolyásolja a fenntarthatóságot, további információkat kell-e kapniuk a beszállítóktól, és a bankok ugyanezt tennék a hitellezőkkel is.

MAGYAR KEZDEMÉNYEZÉS – INTEGRÁLT BESZÁMOLÁS A KKV-K ÁTLÁTHATÓSÁGÁÉRT

A nemzetközi szabályozói és befektetői kezdeményezésekre építve a Budapesti Gazdasági Egyetem (BGE) elindította az „Integrált beszámolás a kkv-k átláthatóságáért” (INTEREST) projektet. Az INTEREST projektet az Európai Bizottság finanszírozza a Magyar Erasmus+ Ügynökségen keresztül; hét európai ország (Belgium, Németország, Olaszország, Lengyelország, Románia és az Egyesült Királyság, valamint Magyarország) egyetemi partnerei, ipari szövetségei és magánvállalkozásai működnek együtt, hogy felkészítsék és támogassák a kkv-kat az integrált beszámoló megértésében és elkészítésében.

A hagyományos pénzügyi kimutatásokban megjelenő tételek mellett – amelynek hangsúlyos elemei a pénzügyi tőke és az ún. gyártott tőke – az integrált beszámoló segít nyomon követni, hogy a vállalatok hogyan használják fel és hogyan hoznak (avagy hozzanak) létre hozzáadott értéket olyan perspektívában, amely magában foglalja az emberi, szellemi, társadalmi és kapcsolati, valamint a természeti tőkét.

Az INTEREST projekt keretében három, kifejezetten a kkv-k igényeinek megfelelő termék kidolgozásán dolgozunk, illetve már értünk el eredményeket:

- *integrált beszámolás keretrendszerét* – amely annak célját és meghatározó alapelveit fekteti le – értelmeztük a KKV-k számára;
- az integrált beszámoló megértését és alkalmazására való felkészülést és bevezetést megkönnyítő *integrált beszámolási útmutatót* készítettünk részletes magyarázatokkal és esetekkel. Ezt kiegészítve online eszközt tervezünk, amely web-alapú támogatást nyújt az integrált beszámoló elkészítésében;
- olyan *képzési tartalmat* fejlesztünk, amely az integrált beszámoló tartalmára és szerkezetére vonatkozó tanulási modulokat ölel fel támogatva az integrált beszámolás megérté-

sét, terjesztését és bevezetését a tulajdonosok, vezetők és egyetemi hallgatók körében.

AZ INTEGRÁLT BESZÁMOLÁS, MINT TANULÁSI LEHETŐSÉG

A fenntarthatósági jelentések és integrált beszámolók kérdése a hivatalos követelményeken túl is egyre vonzóbbá válik a befektetők körében, mivel egyre nagyobb figyelmet fordítanak az úgynevezett „ESG” (környezeti, társadalmi és vállalatiirányítási) kritériumokra. Az INTEREST projekt keretében végzett országos összehasonlítás rámutatott, hogy a nagyvállalatok mellett Európában több kkv is készít ilyen beszámolókat.

Miért csinálják, ha nincs hivatalos követelmény? Legalább három oka van ennek.

- Először is, a fenntarthatósági jelentés segít a vállalkozóknak és a vezetőknek megérteni a különböző teljesítménydimenziók kölcsönhatását: például a társadalmi vagy környezeti hatásokkal járó negatív hírnév akadályt jelenthet a megfelelően képzett alkalmazottak bevonásában vagy megtartásában.
- Másodsorban, megalapozza a vállalat jövőjéről való holisztikus perspektívában való gondolkodást: például az energiahatékonyságba történő befektetés segít növelni az árreéseket és a környezeti teljesítményt, javítva ezzel a médiával, a helyi intézményekkel és a közosséggel fenntartott kapcsolatokat.
- Végül segíti az exkluzív hálózatok elérését. A kényszerítő előírások hiányában is a nagyvállalatok vállalják a fenntarthatóság iránti elkötelezettséget, legyen az önként vagy a közvélemény nyomása miatt. Mivel a fenntarthatósági jelentéseik várhatóan az ellátási láncuk társadalmi-környezeti teljesítményét tárják fel, a releváns adatok megadásának képessége követelményt jelent a kkv-k számára, amelyeket fel akarnak venni szállítói listájukra.

Az INTEREST projekt keretében kiemelten kezeljük annak hangsúlyozását, hogy az integrált beszámoló készítését a kkv-szektor vállalatai ne többlet teherként, hanem lehetőségként élik meg. Lehetőség, amely ráirányítja a vezetés és tulajdonosok figyelmét arra, hogy a vállalat értékét, tudatosságát és sikerét nagymértékben befolyásolja

- a vállalat érintettjeinek azonosítása, az érdekeik mentén történő irányítás és gazdálkodás
- a vállalat értékeinek definiálása és a fejlesztendő területek azonosítása
- az üzleti modell felvázolása, megértése és ismertetése az érintettekkel, érdekeltekkel

- egyfajta integrált gondolkodásmód és vezetés megvalósítása.

Mindezek mentén a kollektíva és az egyes részlegek közötti kommunikáció erősítésére, hatékonyságának növelésére is teret ad ezen kezdeményezés és folyamat. Végül, utat nyit az integrált beszámolás egy sokkal szélesebb látókörű vállalatiirányításra és pozicionálásra, ahol nem kizárólag a pénzügyi mutatók mentén gazdálkodnak és hoznak döntéseket a vezetők és tulajdonosok.

Összefoglalva: ez az innovatív megközelítés segíti a vállalkozókat, befektetőket és más érdekelt feleket átfogóbb módon foglalkozni az értékteremtés kérdésével vállalati, gazdasági és társadalmi szinten. Mint ilyen, az integrált beszámolás jelentős lehetőséget kínál a differenciálásra: nem csupán több információ nyilvánosságra hozataláról van szó, hanem a vállalat identitásának, szerepének és értékeinek meghatározásáról, fejlesztéséről és hatékony kommunikációjáról, amelynek végcélja a vállalati teljesítmény folyamatos javítása és a társadalmi értékek erősítése és fenntartása.

VÁLLALATI PARTNEREK KERESTETNEK

Bízunk benne, hogy az integrált beszámolás és az INTEREST projekt felkeltette a kedves Olvasó érdeklődését és megragadja ezen lehetőséget a fejlődésre és fejlesztésre. Projektünkhöz keresünk vállalati partnereket, akiket szeretnénk bevonni az általunk készített integrált beszámolási útmutató és webes alkalmazás tesztelésébe. Sőt, amennyiben az Önök vállalkozása számára érdekes lehet az integrált beszámoló elkészítése, szívesen együttműködünk az érdeklődésben és az integrált beszámoló elkészítésében. Ezen túlmenően, amennyiben tapasztalatuk van már e témában, akkor szívesen kérnénk fel Önöket, cégeiket az integrált beszámoló (fenntarthatósági jelentés) témájában egy interjúra.

További információ

<https://www.interest-project.eu/index.php>

<https://uni-bge.hu/hu/kepzesfejlesztési-projektek>

Madarasiné dr. Szirmai Andrea
szirmai.andrea@uni-bge.hu

Az Európai Unió
Erasmus+ programjának
társfinanszírozásával

Az Európai Bizottság támogatása ezen kiadvány elkészítéséhez nem jelenti a tartalom jóváhagyását, amely kizárólag a szerzők álláspontját tükrözi, valamint a Bizottság nem tehető felelőssé ezen információk bármilyen felhasználásáért

MGYOSZ Cafe:

Biden első száz napja és utána

Biden első száz napja és utána – ezzel a címmel került sor a 3. MGYOSZ Cafe virtuális rendezvényre április 21-én. Az előadó, Frank Tibor történész, az MTA rendes tagja, az ELTE Angol-Amerikai Intézet amerikanisztikai tanszékének professzor emeritusa volt.

Beszélgetőtársa, a rendezvény házigazdája Horváth Miklós, az MGYOSZ elnökségi tagja, a Magyar Külgazdasági Szövetség elnöke volt.

A professzor részletesen elemezte azt a rendkívül sokrétű, megosztott társadalmi közeget – a történelmi háttérrel is vázolván –, mely az új elnököt fogadta. Nemcsak a bőrszín, a vallás, a bevándorló országa szerint nagyok a különbségek, de egyre élesebben vetődik fel a gazdagok, szegények közötti növekvő szakadék is. Mindez, a pandémiával megspékelve nagyszámú frusztrált, elégedetlen tömeget jelent. Nem véletlenül hangsúlyos eleme Joe Biden – programjának a szegényeknek kedvező adópolitika, és az egészségügyi ellátás kiterjesztése.

Frank Tibor hangsúlyozta: bár Biden valóban az USA valaha megválasztott legidősebb elnöke, de nagy politikai tapasztala, embersége, a problémák jószándékú megközelítése erőt adhat neki a társadalmi béke megteremtéséhez. „Nem egy 2. Obama, de ugyanahhoz az iskolához tartozik, igazi demokrata”. Donald Trump tökéletes ellentéte. Trump naponta sok-sok Twitter üzenettel „bombázta” a nyilvánosságot, így kormányzott, ami fantasztikus, ámde veszélyes teljesítmény is egyben – fogalmazott Frank Tibor. Biden ezzel szemben kevesebbet beszél, de többet tesz: beiktatása után szinte azonnal visszalépett a Párizsi Klímaegyezménybe, keményen fellépett Oroszországgal szemben, mivel úgy ítélte meg, hogy beavatkozott az amerikai választási kampányba. Mindez azt jelzi, Oroszországgal szemben harciasabb lesz, mint elődje. Minden jel szerint Kínával szemben folytatja a Trump adminisztráció által elkezdett távolságtartást.

ráció által elkezdett távolságtartást. Az ő programjában is szerepel, hogy a korábban az olcsó munkabéru országokba kiszervezett munkahelyek egy részét visszavinnék az USA-ba, ami ugyan növelheti a költségeket, de ezt ellensúlyozza a biztonságos előállítás, a nagyobb foglalkoztatottság. Az Európai Unió is fontosabb lesz Joe Biden számára – mondta Frank Tibor –, többre értékeli az itteni értékeket, mint elődje.

Hogy valójában mire futja Biden erejéből, azt száz nap teljesítménye alapján nem lehet megítélni. Az elődhez képes nagy fordulat várható a gazdaságpolitikában. A gazdaságélénkítésre szánt milliárdok hivatottak legyőzni a pandémia gazdasági, társadalmi következményeit.

Az MTI összegzéséből kiderül, hogy Joe Biden az elnöksége első 100 napja alatt 11 törvényt írt alá. Ez összehasonlítva más korábbi elnökökkel nem kiemelkedő, ugyanis Donald Trump az első 100 napjában 28-at, Barack Obama 14-et, George W. Bush pedig hét törvényt szignózott. Az abszolút rekordot egyébként Rooseveltt tartja, aki 1933-ban – elnöksége első száz napja alatt – 76 törvényt írt alá, így próbálva meg minél gyorsabban csökkenteni a nagy gazdasági világválság okozta károkat.

A legtöbb elemző szerint Biden első 100 napját egyértelműen a koronavírus-járvány elleni küzdelem határozta meg. Mind a választópolgárok, mind pedig a politikai elemzők többsége sikeresnek ítéli a Biden-adminisztráció járvány-

ellenes lépéseit, kivált,

hogy több mint 220 millió amerikai állampolgárt oltottak be, miközben az elnök azt ígérte, hogy első 100 napja alatt 100 millióan kapják meg majd a vakcinát. Szintén részben a koronavírus okozta válság kezelését szolgálta az az 1900 milliárd dolláros mentőcsomag, amelyet egyszerű többséggel, a republikánusok szavazatai nélkül, március közepén fogadott el a törvényhozás. A törvény értelmében jövedelmüktől függően jogosultak egyszeri közvetlen juttatásként 1400 dollárt kaptak. Ezen kívül heti 300 dollár munkanélküli segélyt folyósítanak mindazoknak, akik a járvány miatt veszítették el a munkájukat. Az intézkedés-csomaggal kapcsolatban baloldali és jobboldali kritikákat egyaránt kapott az elnök. A demokraták közül sokan kevésnek tartották az 1400 dolláros juttatást, a republikánusok viszont azt vetették az adminisztráció szemére, hogy olyan tételekre költött dollár százmilliókat, amelyeknek nincs közük a járványhoz. Az elnök első száz napjában nyilvánosságra hozta további két, a gazdaság élénkítését célzó csomagtervét is. Az infrastruktúra fejlesztését, a klímaváltozás okozta problémák kezelését és a munkahelyteremtést szolgáló terv megközelítőleg 2300 milliárd dollárba kerülne.

Diákprogramok az iskolabezárások alatt!

Az iskola bezárások okozta nehézségek ellenére is izgalmas programokkal örvendeztette meg a JAM a fiatalokat az elmúlt hónapban. Négy Innovációs Napot rendeztek meg sikeresen, amelyeket hatalmas érdeklődés övezett, még annak ellenére is, hogy ezeket, a járványügyi helyzetre való tekintettel, online tartották meg. Az eseményeken a diákoknak 4-5 fős csapatokat alkotva, olyan vállalkozási ötleteket kellett kidolgozniuk, amelyek választ adnak aktuális társadalmi, üzleti problémákra. A folyamat során szakmai mentorok segítségével dolgozhattak a fiatalok, majd a nap végén egy szakértő zsűri előtt mutathatták be ötletüket. A mentorok és a zsűri között rengeteg különböző területről érkező szaktekintély adta át tudását a gyerekeknek, akik valós tudást tudtak közvetíteni. Van köztük marketing szakember, a kiberbiztonsági szakértő, de a VOSZ alelnöke is segítette munkájukkal a fiatalokat, hogy olyan ötleteket alakítsanak ki, amelyek a mindennapi életben is megállják a helyüket.

Az MGYOSZ az egyik alapító tagja az immár közel 30 éve működő Junior Achievement Magyarország Alapítványnak (JAM). Az alapítvány kiemelt célja, hogy fiatalokhoz, elsősorban középiskolás diákokhoz, juttasson el olyan tudást, amivel sikeres vállalkozókká válhatnak a fiatalok. A rövid egy-két napos eseményektől, mint az Innovációs Nap, az egész tanévet kitöltő programokig, mint a Diákvállalkozások, kínál széles választékot a diákoknak a JAM.

Az EU új iparstratégiai intézkedéseket javasol

Új iparstratégiai intézkedéseket mutatott be az Európai Bizottság Brüsszelben, a koronavírus-járvány okozta válság miatt meggyengült egységes piac megerősítése érdekében.

Az intézkedések aktualizálják a tavaly márciusban közzétett uniós iparstratégiát, amelynek célja, hogy ösztönözze Európa versenyképességét és stratégiai autonómiáját, elősegítse a kontinens klímasemlegessé tételét, és digitális jövőjének megtervezését, továbbá akadálymentesebbé tegye a belső piaci folyamatokat.

A tavaly bemutatott stratégia fontos eleme volt az uniós versenyszabályainak felülvizsgálata annak érdekében, hogy segítse az európai vállalkozásokat

az Egyesült Államok technológiai óriásvállalatai és a kínai állami támogatással rendelkező riválisok elleni globális versenyben. Az ezzel kapcsolatban elfogadott rendeletjavaslat alapján, a piactorzító hatások kivédése érdekében, az uniós versenyhatósága szigorúbban vizsgálná azokat a külföldi, főként kínai, állami támogatású cégeket, amelyek több mint 500 millió euró éves forgalmú európai nagyvállalatok felvásárlására törekuszenek. Vizsgálatokat indítanának továbbá olyan, külföldi támogatásban részesült vállalata-

kkal szemben, amelyek több mint 250 millió euró értékben pályáznak uniós közbeszerzésekre.

A javasolt intézkedések továbbá testre szabott pénzügyi támogatásokkal erősítenék az európai kis- és középvállalkozásokat (kkv), és támogatnák azok kettős – zöld és digitális – átállását. Emellett a bizottság alternatív vitarendezési rendszereket valósítana meg a kkv-kat érintő fizetési késedelmek és fizetőképességi kockázatok kezelésére – olvasható az MTI tudósításában.

Eurobarométer: megmaradt a bizalom az Európai Unióban

Bár a koronavírus-világjárvány több mint egy éve hatást gyakorol Európa mindennapi életére, az EU-hoz való hozzáállás továbbra is pozitív a 2021. február-márciusban végzett legutóbbi Standard Eurobarométer felmérés szerint. A felmérés tanúsága szerint Magyarországon csaknem ötször annyian vannak, akik az Uniót kedvező színben látják, mint azok, akiknek a fejében negatív kép él az EU-ról (48% pozitív; 10% negatív; 42% semleges).

A magyarországi válaszadók az uniós átlagnál jobban bíznak az Európai Unióban (Magyarország: 59%; EU: 49%) és az uniós intézményekben – különösen magas a magyarok bizalma az Európai Parlament (64%; EU: 50%) és az Európai Bizottság (62%; EU: 47%) tekintetében. Csupán a válaszadók 28%-a nyilatkozott úgy, hogy Magyarország jobban szembe tudna nézni a jövővel az EU-n kívül, míg a válaszadók 67%-a nem ért egyet ezzel az állítással.

A kihívások és nehézségek átrendeződtek a koronavírus-járvány hatására. A magyarok legnagyobb problémái jelenleg a koronavírussal vannak összefüggésben, hasonlóan az uniós

országok többségéhez. A legsúlyosabb az egészségügy helyzete, amit minden második válaszadó említett (50%, EU27: 44%), mint Magyarország legfontosabb gondját. További lényeges nehézséget jelentenek Magyarországnak az áremelkedések, a megélhetés költsége (37%, EU27: 16%), a gazdasági helyzet (30%, EU27: 33%) és a munkanélküliség (20%, EU27: 25%).

Amikor a megkérdezettek saját, személyes problémájukat említették, akkor nem az egészségügyet nevezték meg a leggyakrabban, hanem az áremelkedéseket, inflációt, megélhetés költségét (50%). Az egészségügy a második leggyakoribb személyes gond Magyarországon (26%). A saját háztartás anyagi helyzetét minden ötödik válaszadó (22%) említette a két legnagyobb probléma között.

A magyar megkérdezettek nagyrésze szerint az Európai Unió legfontosabb problémája a gazdasági helyzet (31%, EU27: 35%) az egészségügy (32%, EU27: 38%) és a bevándorlás (30%, EU27: 18%) mellett. A munkanélküliség a válaszadók szerint szintén fontos kihívás Magyarországnak (20%), de kevesebben tartják a legsúlyosabbak egyikének, mint az unióban összességében (25%). Ezzel szemben csak minden tizedik válaszadó említette a munkanélküliséget személyes (9%, EU27:

11%) és az Európai Unió (10%, EU27: 15%) problémájának. A magyarok szerint Magyarország gazdasága hamarabb fog helyreállni, mint a többi uniós átlagpolgár szerint a saját gazdaságuk. Ennek ellenére a legtöbb válaszadó szerint (48%) csak 2023-ban vagy később fog helyreállni, igaz ez az arány az Európai Unióban 61%. Minden tizedik válaszadó szerint (11%, EU27: 5%) már idén és 10-ből 3 válaszadó (29%, EU27: 23%) szerint 2022-ben fog helyreállni a

magyar gazdaság. A magyar megkérdezettek kétharmada állította (65%, EU27: 43%), hogy a koronavírus-járványnak súlyos pénzügyi következményei vannak saját magára nézve, és ennél még többen, 10-ből 9 válaszadó (92%, EU27: 93%) szerint Magyarországra nézve. Ezek után nem meglepő, hogy szintén 10-ből 9 megkérdezett (90%, EU27: 84%) úgy gondolja, hogy meg kellene adni az EU-nak az eszközöket, amelyekkel jobban tudná kezelni a jövőben az olyan válságokat, mint amilyen például a koronavírus-járvány. Ennek ellenére azonban a magyarok csupán 61%-a szerint hatékony az Európai Unió által kidolgozott 750 milliárd eurós helyreállítási terv, a „Next-GenerationEU”, amely segíti a gazdaságot támogatások és kölcsönök révén.

A teljes jelentés [itt olvasható](#).

A FELMÉRÉS

A Standard Eurobarométer közvéleménykutatás adatfelvételére 2021. február 15. és március 18. között került sor az Európai Unió 27 tagállamában a 15 évnél idősebb lakosság körében. A magyarországi adatgyűjtés módszertana személyes megkérdezés (CAPI: Computer Assisted Personal Interviewing) volt, mintája 1054 válaszadóból állt. A magyar adatokat az EU27 átlaggal, tehát a 27 ország 27 ezer fős mintáján mért adatokkal vetik össze.

Mit gondol, mi az a két legfontosabb probléma, amelyekkel ma Magyarország szembenéz? (százalék)

Javaslat az uniós jogalkotási folyamat javítására és hatékonyabbá tételére

A koronavírus-járványt követő időszakban Európa gazdasági helyreállítása érdekében minden eddiginél fontosabb, hogy a jogalkotás a lehető leghatékonyabb legyen. Ezért az Európai Bizottság a jogalkotási folyamat javítására, az európai uniós jogszabályok elfogadásának egyszerűsítésére tesz javaslatot – közölte Maroš Šefčovič, a brüsszeli bizottság intézményközi kapcsolatokért felelős alelnöke.

Maroš Šefčovič mindenekelőtt azt hangsúlyozta, hogy a hatékony és minőségi jogalkotás valamennyi uniós intézmény közös célkitűzése és felelőssége, ezért az Európai Bizottság az EU-intézmények, a tagállamok és az érdekelt felek, köztük a szociális partnerek, a vállalkozások és a civil társadalom közötti együttműködés javítását kívánja elérni.

A javaslat részleteit ismertette elmondta: a jelenlegi és jövőbeli kihívások gyors kezelése érdekében a brüsszeli testület egyebek mellett a beruházásokat hátráltató akadályok felszámolását és a bürokrácia csökkentését, a nyilvános konzultációk egyszerűsítését javasolja. Támogatni kívánja a jelen és jövő igényeinek megfelelő infrastruktúra kiépítését. Az állampolgárok és a vállalkozások terheinek csökkentése érdekében el kívánja érni, hogy az újonnan bevezetett terheket az azonos szakpolitikai területre vonatkozó egyenértékű terhek megszüntetésével ellensúlyozzák, különös figyelemmel a jogszabályok alkalmazásának következményeire és költségeire, főként a kis- és középvállalkozások esetében.

KONFERENCIA EURÓPA JÖVŐJÉRŐL

Május 9-én, az Európa-napon megkezdődött az Európai Unió (EU) Európa jövőjéről szóló konferencia Strasbourgbán. Az egy éven át tartó rendezvénysorozat célja az EU helyzetének felmérése, valamint hatékonyabbá, demokratikusabbá és ellenállóbbá tétele. A konferencia hosszú távú célja, hogy az állampolgárok nagyobb szerepet kapjanak az EU jövőbeli politikájának és ambícióinak alakításában.

Maroš Šefčovič, az Európai Bizottság intézményközi kapcsolatokért felelős alelnöke

Az uniós bizottság az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak általános érvényesítésére törekszik annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi jogalkotási javaslat hozzájáruljon a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődést célzó uniós menetrendhez. Ezzel összefüggésben a jogalkotási folyamat javítását javasolja a fenntarthatóság és a digitális átállás támogatására is.

A bizottság továbbá stratégiai előrejelzést kíván beépíteni a szakpolitikai döntéshozatal rendszerébe annak biztosítására, hogy az megfeleljen a jövő kihívásainak, figyelembe véve például a zöld, a digitális, a geopolitikai és a társadalmi-gazdasági területen kialakuló irányzatokat – mondta. A javaslat végezetül arra vonatkozóan is megfogalmazott tanácsokat, hogy miként lehetne az uniós jogszabályokat könnyebben betartani, valamint hatékonyabbá és alkalmasabbá tenni a jövő kihívásainak kezelésére – közölte az uniós biztos.

A természet ezer arca

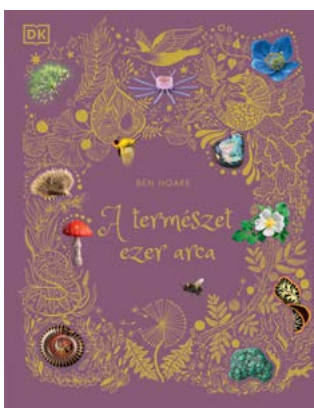
„Fedezzük fel a Föld különlegességeit, és csodálkozunk rá új módon a természet világának szépségére! Opáloktól orchideáig és tapiroktól a kalapos mérgefgombáig, ez a szépséges gyűjtemény száznál több hihetetlen példát varázsol elénk. Tökéletes minden természetkedvelő olvasó számára. E remek összeállítás minden egyes oldala csodálatos állatokat, növényeket, hihetetlen kőzeteket, ásványokat és mikroorganizmusokat mutat be, amelyek ámulatba ejtenek gyermekeket és felnőtteket egyaránt” – így ajánlja a könyvet a brit kiadó.

„**F**antasztikus fényképek és pompás illusztrációk, kinagyított részletek adnak szépséges bemutatót a Föld csodáiból. Lapjain találkozhatunk élőlények és ásványok mítoszaival és legendáival. A természetükről szóló, mesébe illő leírások és meglepő tények ragadják meg a gyermekek képzeletét, s vonzzák vissza őket továbbiakért e könyvhöz” – az eredeti brit kiadó, a DK ajánlójához mindenképpen hozzá kell fűzni, hogy a szépségek és érdekességek e különleges összeállítása a felnőttek számára talán még érdekesebb.

A kiemelkedően elegáns album minőségét jól jellemzi, hogy a DK a magasszínvonalú, ugyanakkor mindenki számára jól érthető ismeretterjesztés egyik legjobb művelője. Bemutatójukban kiemelik: „45 éves kiadói gyakorlatunkkal, könyveinket a világ minden sarkában, 63 nyelven adják ki.” Sokszor találkozhatunk velük igényes hazai kiadóink kínálatában is.

A Goodreads az ajánlójában ezt írja e könyvről: „Oldalai tele információkkal, amelyek sokaknak lehetnek újak. Ismerjük meg, honnan kapta a sárkányvérfa a nevét, miért jelent a harmatfű nagy problémát a rovaroknak, és mi a csoda a sugárállatka. Olvastán új kedvencekre lelhetünk.” Jellegzetes angol visszafogottsággal, a BBC Wildlife így jellemzi: „Ha a pompás, aranyozott kötés felcsigázza a várakozásokat, a kötet tartalma nem okoz csalódást.” Az olvasó pedig maga is tapasztalja, hogy ez tényleg így van. A The Guardian kiemeli Hoare szórakoztató stílusát és a belőle áradó, a természet iránti lelkesedést is.

Csak ismétlés lenne ezek után elmondanunk, milyen remek olvasni- és látnivaló kincses tára ez a kötet. Inkább ízelítőnek mutatunk belőle egy kicsit, kiragadott példákkal.

Ben Hoare: A TERMÉSZET EZER ARCA

HVG Könyvek, 2020

A „SZEREPLŐKRŐL”:

Kőzetek és ásványok: arany, sivatagi rózsza, malachit, korund, őskövület, borostyánkő

Mikroszkopikus élet: kokkolitofóra, „tengeri szikra”, „csillaghomok”, medveállatka, evezőlábú rák

Növények: májmoha, csipkeharaszt, páfrányfenyő, hegyi mamutfenyő, liliomfa, szokotrai sárkányfa, legyezőbanán, „arnold-búzvirág”, majomkenyérfa, fenyőspárga, tengerparti iringó

Állatok: portugál gálya, óriáskagyló, csigáspolip, ezerlábú, cetcápa, sünhal, gaviál, kazuár, szövőmadár, hangyászszün, vombat, tatu, manátusz, tatárantilop.

NÉHÁNY SZÖVEGRÉSZLET, A KÖNYV ELEJÉRŐL:

- Mintegy 5500 különböző ásvány van a Földön; sokukat csillogó kristályok alkotják.
- A Föld felszínének közelében talált arany legnagyobb része az űrből becsapódott meteoritokból származik.
- Még a Marson is vannak opálok. Látszanak a bolygó felszínéről készült felvételeken.
- A korund rendkívül kemény. Csupán egyetlen ásvány keményebb: a gyémánt.
- Az óriás barnamoszat akár 60 cm-t is nőhet naponta, és 45 méteres hosszúságot is elérhet.
- A kovamoszatok termelik a Föld oxigénjének egyharmadát.
- Számos gomba termőteste boszorkánykörökbe rendeződnek. A régi hiedelmek szerint ezek a körök a boszorkányok táncának helyszínei.
- 2007-ben medveállatkákat küldtek fel a világűrbe. Rajtuk kívül nincs olyan állat, amely az űrhajón kívül is életben maradt volna.
- A feltámadó csipkeharaszt akkor is képes életben maradni, ha víztartalmának akár 95%-át elveszítette. Évekig is élél ebben a kiszáradt állapotában.

Dr. Osman Péter